

NORGES HØYESTERETT

Den 25. januar 2010 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Gussgard, Bruzelius og Webster i

HR-2010-00133-U, (sak nr. 2009/1921), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Vegard F. Bråstein)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens ankenektelse etter straffeprosessloven § 321 annet ledd. Et spørsmål er om anken er rettidig, herunder om ankefristen løper i rettsferien, et annet om lagmannsretten har gitt en tilstrekkelig begrunnelse for ankenektelsen.
- (2) A, født 2. januar 1968, ble ved Jæren tingretts dom 15. mai 2009 dømt til 60 dagers fengsel, herav 30 dager betinget, for overtredelse av straffeloven § 124, § 227 første straffalternativ, § 228 første ledd, § 350 annet ledd, § 390a og våpenloven § 33 første ledd første straffalternativ.
- (3) Han anket dommen i sin helhet. Gulating lagmannsrett nektet anken fremmet ved beslutning 20. juli 2009, under henvisning til at den klart ikke ville føre frem, jf. straffeprosessloven § 321 annet ledd.
- (4) A anket 25. august 2009 over lagmannsrettens saksbehandling. Han gjør gjeldende at lagmannsrettens begrunnelse ikke er tilstrekkelig til å fastslå med sikkerhet at det har skjedd en reell overprøving av anken i tråd med retningslinjene oppstilt i Rt. 2008 side 1764.
- (5) Påtalemyndigheten har anført at anken er for sent fremsatt.
- (6) I forbindelse med spørsmål om anken er rettidig fremsatt, er det i prosesskrift 18. januar 2010 gitt en redegjørelse for hvorfor anken ble innsendt så sent. Det er anført at oversittelse av ankefristen ikke bør legges tiltalte til last.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling, som utvalget kan prøve, jf. straffeprosessloven § 321 sjettede ledd. Det første spørsmålet er imidlertid om anken er rettidig fremsatt.

- (8) Lagmannsrettens beslutning 20. juli 2009 ble meddelt tiltalte, fornærmede, forsvarer og påtalemyndighet i brev datert 21. juli 2009. Brevet kom til forsvarers kontor mens han var på ferie. Da han kom tilbake 17. august, tok han kontakt med tiltalte, men anke ble ikke tatt ut før 28. august. Forsvarer har opplyst at tiltalte ikke kan redegjøre for "hva og når han eventuelt mottok noe, idet han også mottok beslutningen via vårt kontor". Utvalget legger til grunn at tiltalte mottok beslutningen et par dager etter utsendelsen fra lagmannsretten.
- (9) Ankefristen er 14 dager, jf. straffeprosessloven § 379. Rettsferien på sommeren varer fra 1. juli til og med 15. august, jf. domstoloven § 140 første ledd. Annet ledd lyder:

"I rettsferiene løper ikke frister for prosesshandlinger som er nødvendige for å avverge fraværsavgjørelser. Den del av en frist som er igjen ved begynnelsen av en rettsferie, begynner å løpe ved feriens slutt. Skulle en frist ha begynt å løpe i en rettsferie, løper den fra feriens slutt."

- (10) I Rt. 2008 side 1263 var det spørsmål om en anke i en sivil sak var rettidig fremsatt. Ankeutvalget sluttet seg til lagmannsrettens syn og følgende begrunnelse:

"Domstoloven § 140 ble endret ved lov 26. januar 2007 nr. 88 i samband med nye regler i tvisteloven. Etter endringen fastsetter § 140 annet ledd at frister for prosesshandlinger som er nødvendige for å avverge fraværsavgjørelser ikke løper i rettsferien. Som nevnt regnes oversittelse av ankefristen som fravær etter tvisteloven § 16-7 første ledd bokstav d, og en avgjørelse om å avvise anken på grunn av fravær må anses som en fraværsavgjørelse.

Forarbeidene til tvisteloven tyder på at det ikke har vært tilsiktet å endre loven slik at ankefristen ikke løper i rettsferien ..."

- (11) Som det fremgår, er begrunnelsen for at ankefristen i sivile saker ikke løper i rettsferien, knyttet til domstoloven § 140 annet ledd om fristberegning for fraværsavgjørelser. Straffeprosessloven har ikke regler tilsvarende tvisteloven § 16-7, og etter utvalgets syn er det ikke grunn til å gi domstoloven § 140 annet ledd tilsvarende anvendelse i straffesaker. Utvalget viser til at straffeprosessloven § 318 etter praksis utgjør en lempelig regel ved unnskyldelig oversittelse av ankefristen. I straffesaker er det også av stor betydning å unngå forsinkelse av saksbehandlingen. Det kan sies å være uheldig at reglene ikke er ensartet for de to typer saker, men det er ikke gitt at det er reglene for straffesaker som bør endres.
- (12) Anken er etter dette for sent fremsatt. Utvalget er imidlertid under noen tvil kommet til at fristoversittelsen ikke bør legges tiltalte til last, jf. straffeprosessloven § 318. Anken til lagmannsretten var fremsatt 15. mai 2009. Da forsvarer reiste på ferie, var avgjørelse ikke kommet, men det måtte forventes at den kunne komme når som helst. Når forsvareren da reiser på ferie i fire uker, burde han ha sørget for at en av de andre advokatene i advokatfelleskapet vurderte ankespørsmålet, eller at klienten ble informert om hvordan han skulle forholde seg dersom avgjørelsen kom i forsvarers fravær. En nektelsesbeslutning kunne vanskelig håndteres av tiltalte alene.
- (13) Utvalget går så over til å behandle anken over lagmannsrettens saksbehandling.
- (14) Det første punktet som kommenteres i anken til lagmannsretten, er forelegget etter straffeloven § 227, trusler fremsatt overfor en person i telefonsamtaler med to andre personer. Tiltalte bestrider uttalelsene og viser til en rekke sms-er, som var for hånden i utskrift, men som ikke ble fremlagt i retten. Tiltalte hevder disse har verdi som bevis for partenes troverdighet. Også

rettsanvendelsen er angrepet. Det gjøres gjeldende at utsagnet ”han der kunne jeg tenkt meg å vri nakken rundt på” er en dagligdags uttrykksmåte, som ikke kan tas bokstavelig, noe det erkjennes at retten heller ikke har gjort. Tiltalte mener imidlertid at han burde vært frifunnet.

- (15) Lagmannsretten har vurdert tingrettens lovanvendelse når det gjelder om truslene var skikket til å fremkalle alvorlig frykt. Retten anså utgangspunktet for tingrettens vurderinger korrekt og kunne for øvrig ikke se at det var fremkommet noe som gjorde det tvilsomt at han er dømt med rette.
- (16) I anken til Høyesterett er det anført at begrunnelsen er for generell.
- (17) Utvalget finner det ikke tvilsomt at lagmannsretten har foretatt en reell prøvelse av anken og finner begrunnelsen tilstrekkelig ut fra det som var anført i anken.
- (18) Når det gjelder domfellelsen for ulovlig oppbevaring av våpen, gjorde tiltalte gjeldende at det dreide seg om midlertidig oppbevaring som falt inn under unntaksbestemmelsen i våpenloven § 22-2 sjette ledd. Til dette har lagmannsretten bemerket at tingretten har vurdert denne anførselen, og at det ikke er angitt noe som tilsier en endret oppfatning av spørsmålet. Etter utvalgets syn er lagmannsrettens premisser her tilstrekkelig som begrunnelse for nektelsen.
- (19) Anken til lagmannsretten gjaldt også tiltalens punkter III (straffeloven § 227, pådømt etter § 390 a), IV (228 første ledd), V (straffeloven § 124) og VI (straffeloven § 350 annet ledd). De gjelder alle tiltaltes opptreden i beruset tilstand nattetid i og utenfor en SevenEleven kiosk. Han ble geleidet ut.
- (20) Domfellelsen etter straffeloven § 390a gjaldt skremmende og plagsom opptreden overfor daglig leder, B. På bakgrunn av hans forklaring og forklaringer fra en kunde i kiosken og fra en person, C, som hjalp til med å holde tiltalte utenfor, la tingretten til grunn at tiltalte ”flere ganger gjentok at han var fengselsbetjent fra X og at han skulle ’ta’ B. På samme bakgrunn er retten sikker på at A sa at B ikke ville få det lett dersom han kom til X og at han skulle komme hjem til ham. På bakgrunn av Bs og Cs forklaringer er retten også sikker på at A holdt en knyttet hånd opp i ansiktet til B”.
- (21) På denne bakgrunn uttalte tingretten senere i relasjon til straffeloven § 124 at tiltalte ”forsettlig og urettmessig har benyttet sin stilling for å hindre at B skulle utføre en handling som han var berettiget til ved å forsøke å skape en forestilling hos B om at han kunne få det ubehagelig dersom han utførte handlingen”.
- (22) Domfellelsen etter tiltalens punkt IV, straffeloven § 228 første ledd, gjelder at han sparket C.
- (23) I anken til lagmannsretten bestred tiltalte tingrettens bevisvurdering når det gjaldt hans opptreden i butikken og overfor C. Han viste til en film som var tatt opp fra hendelsen i kiosken, en film som ble vist i tingretten.
- (24) Når det gjelder straffeloven § 124 anførte han at den ”er i liten grad anvendelig på det konkrete tilfellet”. Han hevder at han opplyste at han var fengselsbetjent for å berolige, og han synes det er vanskelig å forstå at dette kunne virke skremmende. Han bestrider å ha satt seg til motverge.
- (25) I anken til Høyesterett har han anført at lagmannsretten nærmest har utelatt å drøfte hans anførsler av faktisk og juridisk art når det gjelder forhold knyttet til hendelsene i og utenfor SevenEleven. Straffeloven § 124 er etter hans mening ikke anvendelig, og i det minste kan det

reises tvil om omstendighetene.

- (26) Som begrunnelse for å nekte anken fremmet for disse forholdene, har lagmannsretten uttalt:

”Det er heller ikke fremkommet noe som innebærer rimelig eller fornuftig tvil med hensyn til at tiltalte er rette gjerningsmann for legemsfornærmelsen omhandlet i tiltaltes post IV – strl § 228.

Det sees ikke feil ved rettsanvendelsen i forhold til tiltalens post V – strl § 124. I forhold til det som er anført i anken om dette, pekes særlig på at det ikke er noe straffbarhetsvilkår at misbruk av offentlig stilling har virket ’skremmende’.

Det er intet av det anførte som er egnet til endret oppfatning ved eventuell ny prøving av de faktiske omstendighetene for så vidt gjelder tiltalens post VI – strl § 350 annet ledd. Tiltaltes forklaring gir ikke rimelig eller fornuftig tvil om det som skjedde fredag 11 april 2008, slik bevisbildet ellers er gjengitt av tingretten etter umiddelbar bevisførsel der.”

- (27) Etter utvalgets syn viser lagmannsrettens begrunnelse vedrørende de forhold som har sammenheng med tiltaltes opptreden i og utenfor SevenEleven at det er foretatt en reell overprøving. Lagmannsretten har vist til den forklaring tiltalte selv har gitt i anken, men har ikke funnet at det er grunnlag for noen ny prøving av saksforholdet. Anken var først og fremst rettet mot tingrettens bevisvurdering, i stor grad med den begrunnelse at tiltalte var uenig i den. Det hadde vært flere vitner til opptrinnet i og utenfor kiosken, og det var ikke presentert noe nytt bevismateriale. Anken over rettsanvendelsen er særskilt kommentert. Begrunnelsen kan sies å være noe knapp når det gjelder de faktiske forhold, men etter saksforholdet mener utvalget at den er tilstrekkelig.
- (28) Ut fra dette blir anken å forkaste.
- (29) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Anken forkastes.

Karin M. Bruzelius
(sign.)

Karenanne Gussgard
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Riktig utskrift: